

Uchwała z dnia 25 maja 1994 r.

II UZP 17/94

Przewodniczący SSN: Krzysztof Kolasiński (sprawozdawca), Sędziowie
SN: Stefania Szymańska, Maria Tyszal,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Jana Szewczyka, w sprawie z wniosku Rudolfa P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. o wysokość emerytury, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym dnia 25 maja 1994 r. zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 26 stycznia 1994 r. [...] do rozstrzygnięcia w trybie art. 391 k.p.c.,

"Czy trzyletni okres (1989-1991), z którego wynagrodzenie stanowić może podstawę wymiaru obliczonego ponownie świadczenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 z późn. zm.) może być uwzględniony mimo, że wnioskodawca tylko częściowo pozostawał w tym okresie w zatrudnieniu, częściowo nie pracował i pobierał emeryturę?"

p o d j ą ł następującą uchwałę:

Trzyletni okres (1989-1991), z którego wynagrodzenie stanowić może podstawę wymiaru obliczonego ponownie świadczenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) może być uwzględniony, mimo, że wnioskodawca tylko częściowo pozostawał w tym okresie w zatrudnieniu, a w pozostałym okresie pobierał emeryturę.

U z a s a d n i e

Zagadnienie prawne przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu powstało w związku z następującym stanem faktycznym. Wnioskodawca pobierał od 1 stycznia 1982 r. wcześniejszą emeryturę na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do 31 grudnia 1981 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 95). W okresie od 1 lutego 1990 r. do 28 lutego 1993 r. podjął on zatrudnienie jako główny

księgowy, zawieszając pobieranie emerytury. Wnioskiem z dnia 22 grudnia 1992 r. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w O. o obliczenie na nowo wysokości emerytury w oparciu o zarobki uzyskiwane w latach 1990, 1991 i 1992. Organ rentowy decyzją z dnia 31 marca 1993 r. odmówił przeliczenia emerytury w oparciu o zarobki ze wskazanego wyżej okresu. W odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w O. wyjaśnił, że wnioskodawca nie przepracował po zawieszeniu wypłaty emerytury wymaganego okresu do przeliczenia emerytury zgodnie z art. 79 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu wyrokiem z dnia 17 czerwca 1993 r. oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego, podzielając wskazaną argumentację.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu rozpoznając rewizję od tego wyroku powziął wątpliwość ujętą w rozpoznawanym zagadnieniu prawnym. W uzasadnieniu zagadnienia prawnego Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, iż Sąd Najwyższy w uchwale z 8 listopada 1993 r., II UZP 21/93, zajął stanowisko, iż trzyletni okres z którego wynagrodzenie może stanowić podstawę wymiaru emerytury przypadać może na okres ostatnich 12 lat zatrudnienia przed zgłoszeniem wniosku o wypłatę świadczenia, jeżeli mimo ustalenia prawa do emerytury uprawniony nie pobierał świadczenia, pozostając w zatrudnieniu. Uchwała ta została podjęta w odpowiedzi na pytanie prawne, czy trzyletni okres, z którego wynagrodzenie może stanowić podstawę wymiaru ponownie obliczonego świadczenia przypadać musi na okres ostatnich 12 lat kalendarzowych przed zgłoszeniem wniosku o przyznanie prawa do emerytury, czy na okres 12 lat przed zgłoszeniem wniosku o wypłatę świadczenia, jeżeli mimo przyznania prawa do emerytury uprawniony nie pobierał świadczenia, pozostając w zatrudnieniu.

Sąd Apelacyjny akceptując stanowisko wyrażone w tej uchwale, iż wskazany okres trzyletni przyjmowany za podstawę wymiaru emerytury przypadać może na okres 12 lat przed zgłoszeniem wniosku o wypłatę świadczenia stawia problem, czy może mieć to miejsce także wówczas, gdy uprawniony okresowo pobierał świadczenie, a okresowo pozostawał w zatrudnieniu, zawieszając pobieranie emerytury. Za tym stanowiskiem przytacza argumentację odwołującą się do nowego brzmienia § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczególnych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r., Nr 11, poz. 63), ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 października 1990 r. zmieniającym niektóre przepisy w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytury i rent (Dz. U. Nr 71, poz. 418). Przyjmuje się w nim, iż przy ustalaniu kolejnych trzech lat kalendarzowych, z których wynagrodzenie uwzględnia się przy obliczaniu pod-

stawy wymiaru świadczeń bierze się pod uwagę następujące po sobie lata kalendarzowe, chociażby w niektórych z tych lat lub w części z nich pracownik nie osiągnął wynagrodzenia lub nie był zatrudniony. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę także na to, iż art. 7 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450) posługuje się sformułowaniem "wynagrodzenie wypłacone za czas kolejnych lat kalendarzowych", w miejsce poprzednio stosowanego określenia "wynagrodzenie wypłacone za kolejne miesiące zatrudnienia."

Sąd Najwyższy przychylił się do argumentacji przytoczonej w uzasadnieniu zagadnienia prawnego. Sąd Najwyższy uwzględnił nadto, iż art. 1 pkt 23 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206) nadał nową treść art. 79 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Pominięto w nim sformułowany uprzednio alternatywnie warunek, aby emeryt lub rencista po przyznaniu świadczenia - wskutek dalszego wykonywania zatrudnienia nie podjął świadczeń albo pobierał świadczenie i miał co najmniej 24 miesięczny okres zatrudnienia po jego przyznaniu. W nowym brzmieniu art. 79 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin - nową podstawę wymiaru od wyższego wynagrodzenia, wypłaconego pracownikowi po przyznaniu świadczenia ustala się na wniosek zainteresowanego za cały okres wymagany do ustalenia podstawy wymiaru. Podjęcie emerytury za część okresu, z którego wynagrodzenie ma stanowić podstawę wymiaru ponownie obliczonego świadczenia nie stoi więc obecnie na przeszkodzie ponownemu obliczeniu emerytury na podstawie zarobków osiągniętych w całym tym okresie.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 391 k.p.c. podjął uchwałę jak w sentencji.

=====